

Friskolen Guldminen

Hagelskærvej 40

7430 Ikast

Tlf. +45 28713934

Skolekode 281210

Skoleleder: Svend Erik Schmidt

Tilsynserklæring for Guldminen

Skoleåret 2020-21

Sven Primdal
Nørremøllevej 21 E
8800 Viborg
Tel. 51267157
E-mail: svenprimdal@me.com

Tilsynets grundlag:

I efteråret 2020 blev undertegnede nyvalgt som tilsynsførende for Friskolen Guldminen for skoleåret 2020 – 2021. Tilsynsopgaven er først og fremmest et forsøg på at give skolens forældre en garanti for, at undervisningen og skolevirksomheden i det hele taget er som den skal og bør være i forhold til forældrenes forestillinger om god skole og i øvrigt er i overensstemmelse med lovgivningen. De formelle krav til tilsynet er formuleret således, at tilsynsarbejde i høj grad er et individuelt tolknings- og vurderingsarbejde. Der vil være en del som beror på min personlige vurdering.

Der er i de seneste år indgået store politiske aftaler om de frie grundskoler. Aftalerne har ført til en række ændringer i lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven). Bag aftalerne og lovgivningen ligger et politisk ønske om at forbedre og forstærke tilsynet med de frie grundskoler. Det har et meget bredt flertal i Folketinget været enig om.

På den baggrund sendte Certificeringsudvalget i januar i år et orienteringsbrev til skoler og tilsynsførende om tilsynet med frie grundskoler med nye spørgsmål til Tilsynserklæringen, som den tilsynsførende skal svare på i relation til frihed og folkestyrekravet. Spørgsmålene handler konkret om kønsligestilling og om underretninger.

En fri grundskole skal, jf. frihed og folkestyreparagraffen, forberede, udvikle, styrke, give kendskab til og have respekt for friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

En fri grundskole kan i princippet godt have kønsopdelte aktiviteter, hvis det kan begrundes pædagogisk/didaktisk, men ikke hvis det betyder, at grupper af elever ikke stilles lige i skolens undervisning og generelle virke.

Skolen skal altså svare på, om den benytter kønsopdelte aktiviteter i undervisningen, og om skolen løbende arbejder med at sikre kønsligestilling på skolen.

Underretningspligten er beskrevet i Serviceloven. Som ansat på bl.a. en fri grundskole har man udvidet pligt til at underrette kommunen, hvis man har grund til at antage eller har kendskab til, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte eller har været udsat for vold eller andre overgreb. Forpligtelsen omfatter alle ansatte og ledere. Derudover har ledelsen pligt til at sikre, at de ansatte kender deres underretningspligt. Det er måske værd at bemærke, at der ikke findes formkrav for frie grundskoler, f.eks. krav til beskrevne procedurer, i forhold til at understøtte underretningspligten.

Skolen skal således vise den tilsynsførende, at den har en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, f.eks. ved at have beskrevne procedurer.

Ved mine konkrete tilsynsbesøg, der som udgangspunkt altid planlægges sammen med Svend Erik Schmidt ud fra de givne rammer i såvel Friskoleloven som Bekendtgørelse om valg og certificering af tilsynsførende ved frie grundskoler, er mit hovedfokus på den konkrete undervisning med så meget besøg i de boglige timer som muligt. Jeg snakker meget med eleverne. Jeg afholder ligeledes samtaler med de lærere, hvis undervisning, jeg har overværet. Trods den forholdsvis korte tidsramme lykkes det ofte at få en god drøftelse af relevante problemstillinger. Dagene

starter og afsluttes desuden med en samtale med skolens leder(e), hvor der er mulighed for at stille og drøfte mere overordnede spørgsmål.

Tilsynets indhold:

Som tilsynsførende er jeg særligt forpligtet på at forholde mig til følgende punkter:

1. Elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk
2. At skolens samlede undervisning står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
3. At skolen forbereder eleverne til frihed og folkestyre, og dermed overholder kravet om dette i Friskoleloven
4. At undervisningssproget er dansk
5. At der ikke er modtaget donationer (som der ikke er oplyst om)
6. At der aflægges mindst ét årligt tilsynsbesøg på skolen og at undervisningen overværes inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt er opdelt i, i et omfang, der er passende i forhold til skolens størrelse - dog mindst svarende til en hel skoledag.
7. At der med skolens leder og lærere drøftes skolens undervisningsplaner og vurderer det anvendte undervisningsmateriale.
8. At der hvert år afgives en skriftlig tilsynserklæring til skolens forældre og bestyrelse samt indsende den elektroniske tilsynserklæring til Børne- og Undervisningsministeriet i Tilsynsportalen i perioden 1. maj – 30. juni.

Punkt 4 kan jeg kort og præcist gøre rede for, idet der undervises på dansk. De øvrige punkter vil jeg gøre rede for i det følgende.

Den danske lærerstand har det seneste år om nogen lært os at holde fokus på det vigtige og sige pyt til det andet. LÆRERNE BLEV KASTET ud i fjernundervisning fra den ene dag til den anden, og de har skullet manøvrere sig gennem politiske udmeldinger og sundhedsretningslinjer, der er skiftet konstant, efterhånden som vi har lært virussen bedre at kende. De har skullet forsøge at skabe struktur i børns hverdag på et tidspunkt, hvor dagligdagens faste rytmer har været opløst og fællesskabet sat på pause. Det har også været virkeligheden i Guldminen.

Som tilsynsførende har det af samme grund været svært at følge med i elevernes udvikling. Jeg bad derfor for nogle få uger siden ledelsen om at sende mig skolens vurdering af effekten af dette skoleårs omfattende fjernundervisning set i forhold til skolens faglige og sociale mål (læring og trivsel).

Rapporten indeholder de samlede refleksioner fra medarbejdere og ledelse. Refleksionerne opdeles i hhv. 0-4 klasse og 5-6 klasse, idet der er meget stor forskel på omfanget af fjernundervisningen i de to forskellige grupper. Jeg har nøje studeret indholdet, og hovedkonklusionen må være, at lærere og elever har gjort det så godt, som det nu kan forventes, samt at det forventes, at nu, hvor alle børn kommer tilbage til fysisk undervisning, kan *”det forsømte indhentes”*.

Guldminen har, efter min vurdering, et stærkt videns-grundlag for sin pædagogiske model. Det vil, i takt med tiden, blive endnu mere rodfastet, så det at undervise med læringsstile som fundament bliver for alle på skolen en helt naturlig måde *”at trække vejret på”*. Skolen har således, udover det

faglige, et stærkt fokus på det pædagogiske, hvor GLÆDEN ved at lære synes som en langt større drivkraft for at lære noget end en læringsindsats, der overvejende drives af ambitionen om at løfte eleven en karakter et eller to trin. Som lærerne selv formulerer det over for mig: *"Vores dogme er, at alt det, vi laver, skal i sig selv være sjovt – ikke "bare" blive til noget"*!

Guldminen søger at skabe de bedste rammer og vilkår for læring, der gennem god undervisning understøtter og pirrer elevernes nysgerrighed og mestring af faget. Skolens strategi for læringskultur indeholder incitamenter for lærerne til at levere god undervisning, og ledelsen tager initiativer til at sætte den gode undervisning i centrum – ikke blot gennem strategiske formuleringer, men nok så vigtigt ved konkrete og synlige handlinger, der løfter anseelsen af den pædagogiske indsats over for elever og forældre.

Elevernes standpunkt og skolens samlede undervisning:

Det fremgår af skolens hjemmeside at Guldminen anvender Undervisningsministeriets Fælles Mål som rettesnor for undervisningen.

Under mine besøg i Guldminen er jeg efterladt med det helt klare indtryk, at alt, hvad der foregår, er nøje overvejet, gennemtænkt og planlagt, således at de opstillede mål bliver nået, samt at eleverne får mulighed for at udnytte deres potentiale og dermed blive så dygtige, som de kan blive. Jeg bliver altid godt modtaget, har oplevet venlighed og imødekommenhed på alle niveauer, det være sig ledelse, lærere, administrativt personale og elever. Det efterlader et indtryk af en skole, hvor man har en fælles forståelse og identitet.

Det er min klare opfattelse, at skolen har dygtige og flittige lærere, som er optaget af både undervisning og dannelse. De er dedikerede, og de er ikke bange for at gøre en ekstra indsats - hvis påkrævet – og ikke bange for at tænke i kreative løsninger. Man er meget opmærksom på hinanden, og der udvises tillid, støtte og respekt. Der er overalt på skolen en god stemning.

- Undervisningen indenfor det humanistiske fagområde bærer præg af skolens profil som en skole med fokus på faglighed og dannelse. Der er oftest en klart struktureret undervisning, og skolen stiller aktuelle og relevante læremidler til rådighed. Skolens lærere gør flittigt brug af såvel skolens egne analoge læremidler, som læremidler fra CFU og læremidler fra diverse digitale platforme. Eleverne får mulighed for at udvikle både deres mundtlige og skriftlige kompetencer, og de får mulighed for at arbejde med både analyse og produktion. Lærerne motiverer eleverne til at udvikle både deres fagsprog og deres evne til analyse, fortolkning og refleksion.
- Hvad jeg har bemærket om det humanistiske fagområde gælder også det naturvidenskabelige. I de naturvidenskabelige fag er der desuden et særligt fokus på det aktive, undersøgende og eksperimenterende. Det viser sig ved, at der er et aspekt af praktiske øvelser, hvor eleverne både skal tilrettelægge, gennemføre og reflektere over opgaverne.
- Det kropslige- og idrætslige liv på skolen er sideordnet med den boglige undervisning. Man ser det i såvel de boglige fag som ved al anden undervisning. Eleverne går i træningsdragt. De ser ud som om, de er på verdens bedste træningslejr. De udvikler tydeligvis stærke kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer.

Skolen giver i vid udstrækning mulighed for differentieret undervisning. I lærernes planlægning tages der altid hensyn til enkeltelevers udfordringer gennem materialevalg mv. Jeg har ved selvsyn set, hvordan der bliver taget hånd om de sårbare elever – også i et åbent og tillidsfuldt samarbejde med den kommunale PPR.

Nogle elever gives mulighed for at bruge forskellige kompenserende hjælpemidler. Der er fuld fokus på den enkelte elevs standpunkt ved skoleårets start i august – i forhold til hvad det så er blevet til i juni. Det handler om læringstilvækst som resultat af læringseffekten.

Skolen synes at have et fint samarbejde med forældrene via løbende dialog, planlagte møder og mere uformelle arrangementer. Skolen har fokus på og intentioner om høj faglighed. Skolen har fokus på elevernes trivsel, læring og undervisningsmiljø. Når elever mistrives eller udviser negative handlemønstre tages det op af klassens lærere, og ofte er der fx i pauserne spontane samtaler om elevers trivsel, adfærd og læring.

Skolens forberedelse af eleverne i forhold til frihed og folkestyre:

Gennem hele skolens virke og daglige undervisning underbygges de demokratiske værdier som frihed og folkestyre således, at eleverne får dem naturligt "ind under huden" som en naturlig måde at være sammen på.

Skolen har en anerkendende og tillidsbaseret relation til eleverne, og der drages omsorg for at sikre elevinddragelse og sætte eleven i centrum. Eleverne er gode til at lytte til hinanden, de er gode til at argumentere og til at debattere, og de ser ud til at kende værdien af den gode og konstruktive dialog, der er så vigtig en del af den daglige undervisning, men sandelig også den gode omgangstone blandt eleverne indbyrdes, hvor den gensidige respekt træder frem.

Skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund baseret på frihed og folkestyre, hvor grundlæggende menneskerettigheder er en af hjørnesteenene, og hvor elevernes forståelse - og respekt for hinanden, uanset køn, religion og etnicitet - styrkes, således man bedømmer andre mennesker på deres handlinger og ikke på hverken race, religion eller køn.

Skolen drager omsorg for, at der rutinemæssigt afholdes fællesmøder, elevrådsmøder og morgensamlinger samt dialogbaserede forældremøder.

Gennem hele skoledagen finder der en demokratisk socialisering sted – også under morgenmaden og i forbindelse med de øvrige måltider. De daglige måltider synes at være en vigtig del af det fælles liv på skolen. Eleverne er konstant i gang med at lære at samarbejde, at lytte til andre og selv ytre sig, at give og modtage respons, at overholde deadlines osv. Det er mit klare indtryk, at lærere og ledelse er meget bevidste om, at der både skal arbejdes med at støtte elevernes evne til at være individer og til at indgå i fællesskaber, som bygger på gensidig respekt.

Det er min overbevisning, at alle skolens elever, medarbejdere, ledelse og forældre har indflydelse på skolens daglige virke.

Som en styrkelse af dialogen blandt elever og mellem elever og medarbejdere er elevrådet det demokratiske forum, hvor alle, der har sin daglige gang på skolen, diskuterer og samtaler om, hvordan skolen skal være, for at det er trygt, sjovt og udviklende for alle.

Målet med mødet er at "opdrage" eleverne til at blive fortrolige med demokratiets virkemidler såsom pligter og rettigheder samt frihed og ansvar. Alt, der knytter sig til det fælles skoleliv, kan tages op til behandling på mødet. Alle bliver inviteret til at være med til at skabe et demokratisk fællesskab, både i undervisningen og i samværet. Afstanden mellem elever, lærere og ledelse er kort – men klar!

Eleverne får således både indholdsmæssigt og erfaringsmæssigt vigtige forudsætninger for at kunne deltage i og bidrage til et mangfoldigt samfund med frihed og folkestyre.

Afsluttende sammenfatning:

Som tilsynsførende er jeg altid blevet mødt med åbenhed og imødekommenhed både blandt ledelse, lærere, øvrigt personale og elever, når jeg har besøgt Guldminen. Omgangstonen er på alle planer rigtig god og uformel, og samværet er præget af gensidig respekt. Det er med til at skabe et trygt og godt miljø, der giver mulighed for, at eleverne kan udvikle sig i et fagligt udfordrende miljø, der giver dem mulighed for at få fuldt udbytte af undervisningen, så de bliver så dygtige, som de kan. Således står Guldklumpens elever, efter min vurdering, godt rustet til fremtiden.

Guldminen forsøger at rumme elever uanset baggrund. Elevgrundlaget er bredt rekrutteret. Det er mit klare indtryk, at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen foregår på dansk, og elevernes faglige standpunkter er tilfredsstillende. Guldminen er i dette forår i gang med at udvikle en stærk evalueringskultur, som leder frem mod, at alle børn får deres helt egen *"Guldprofil"* (mere om dette i næste års *tilsynsrapport*), hvor læringsstil, klogskab, nysgerrighed, fordybelse og refleksion skal danne grobund for selvindsigt hos den enkelte elev. Skolen forbereder eleverne til et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til elevernes demokratiske dannelse!

Tilsynsførende
Sven Primdal